

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:
Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendő a előfizetési díjak, nyilviterkek és hirdetések.

Telefon szám 34.

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Égész évre 8 kor.
Fél évre 4 kor.
Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

NYilviterketté 50 fillér.

MURAKÖZ

Felolvasó szerkesztő:
ZRINYI KÁROLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lap tulajdonos:
STRAUSZ SÁNDOR.

Az aratás.

Európaszerte tör-zúz, tombol és rombol a háború, aminőhöz fogható a több ezer éves emberiség még nem látott. Előbb sohasem sejtett óriási nagyságu ágyuk és mozsarak lövedékei őrijtő, pokoli zajjal reszketeltek meg a levegőt és pusztító hatásukról erdő- és épületkolosszusok romjai és egymás fölé tornyosuló holttestek tizezrei tesznek néma, de mindazonáltal mégis oly beszédes tanúságot. S amit az ágyuszörnyetek pusztító munkájukban netán megkíméltek, az nyomban reá kézfű puskák tüzeinek esik áldozatul. Ebben az iszonyatos zenében így szekundálja az ágyugigászok primjét a Manlicherek robogása és akinek nem jut az a szerencse, hogy idejekorán a hön óhajtott fogságba menekülhessen, az életével kénytelen a háborúnak áldozni.

A gőzhengernek, mely azzal fenyegetett, hogy végigurul hazánk drága földjén, semmi egyéb baja nem esett, csak a kereké törött el. De mi egy henger kerek nélkül, amiből csak egyetlen egy van neki? Mi marad még meg neki? A gurulásról alighanem hosszú időre le kell mondania. S e baján még az antantsajtó kuruzslása sem fog segíthetni, valaminthogy nem győzülhatják meg az orosz sajtó győzelembiztos hírei sem, annál kevésbé, mert a drákói szigorral kezelt orosz cenzura rablánczai közé szorított lapok kacsái oly étel, melyet — még ha a legpikánsabb francia hazugságmártással is találják — még a legedzettebb muszkyagomor sem vesz be.

Levél a harcterréről.

Irtá: Horváth József.

Ép most, amikor vitéz katonáink a nagy tisztító munkát végzik Gaiciában, kétszeres kedves a levél, melyet egy csáktornyai futól alább küldünk Feleségének Irtá; de azt hiszem lapunk olvasóközönségét is érdeklí: miként gondolkozik egy fiatal iparos, aki horvát anyától született, s utóbb megmagyarosodva, a harcteren igazi hazaszeretettel, lángoló harakedvel s izgatott magyarsággal a harctéren oroszlan hősiességgel közreműködik!

A kivonatolt levél következőleg szól:

»Irok most még egy kevés újságot is, mert ma van alkalom, a harctér ma egészen csendes ezen a tájon, mindenki pihen a előbbi napi fáradságok, amelyek bizony engem is alaposan megviseltek. Most pihenek és egyben írok is, mert nem tudja az ember titi soha, hogy meddig tart a pihenő és mi jön ezután. Tehát az írással is szeretlek, hogy amire parancsot kapunk, kész legyek a levéllel, mert másképp 4-5 napig megint nem juthatok hozzá. Hogy hol kezdjem el az írnivalómat, azt magam sem tudom; azt hiszem legjobb lesz ott kezdeni, ahol elindultunk a téli helyünkről, ahol 4 és fél hónapot töltöttünk el.

E hó 12-én parancsot kaptunk a téli állásunk elhagyására. Már pár nap előtt észrevettk, hogy nem sokáig maradunk itt; mert az oroszok teljesen elvonultak innen. Így hát utána kellett

A győzelem végül mégis csak a miénk lesz. S ha drágán kell megfizetnünk, ugy később annál jobban örülni fogunk neki. Jőstehetség nélkül is előre lehet látni, hogy — amint egyszer megejtettük ellenségeinkkel a nagy elszámolást — Európára tartós béke áldásai várnak.

E tartós béke kedvéért hozzuk mi — kik nem akartuk és nem is idéztük fel a háborút — a nagy gazdasági és véráldozatokat. A békéért küzdünk halálmegevetéssel, a béke kedvéért verjük vissza azoknak az ádáz ellenségeknek a tömeges támadásait, akik bennünket oly szívesen megsemmisítenének.

S védelmi harcunk iszonyatoságai közepette aranykalásza érik a magyar buza. Bőségesen ontja áldását az édes anyaföld, megrökönyödésére az ellenségnek, aki véd telen emberek millióit skarta kiéhezetténi.

A drága magyar humusz ebben a vihardult esztendőben is hűségesen teljesítette köteleességét.

S nem hogy éhen veszünk, de lesz oly bőségesen kenyérünk, hogy abból a velünk harcoló testvéreknek, hű szövetségeseinknek is jelentékeny mennyiségeket juttathatunk.

Hála értele a Mindenhatónak, aki az annyi vérral áztatott magyar földből bőségesen bugyogtatta az áldást.

Oh, Isten, aki bennünket eddig oly kegyesen oltalmaztál, ne hagyd el ezután sem és amiként országunk szántóföldjeit tartalmas kalászszal ékesítetted: díszítsd fegyve-

reinket is a győzelem hervadhatlan pálmáival, hogy gonosz szomszédait bántatlanul élvezhessük a béke örömeit!

Amerika emberszeretete.

Amerika Németországhoz intézett jegyzékében tudvalevőleg arra ajánlkozott, hogy Angliától oly megegyezést fog kérni, mely a tengeralattjáró hajók harcmódorának a mainál a semlegeseknek kedvezőbb formájához vezethet.

Talán csakugyan módott lehetne arra találni, hogy ez a harcmódor enyhíthessék. El lehetne ugyanis képzelni, hogy Amerika nem fogja megtagadni Németországtól, amit Angliának megenged.

Az angol pökhendiség kivítte, hogy az egész amerikai kiviteli forgalmat, csak ugy, mint általában az összes semleges államokéit ellenőrzése alá vehesse. Anglia az észak-amerikai kikötőkben, Hollandiában, Norvégiában, Svédországban, Dániában, sőt még a Svájcban is külön megbízottakat tart szolgálatában, akiknek az a feladatuk, hogy szigoruan ellenőrizzék a behozatalt és a kivitelt, s akik becsületszóval megerősített írásbeli bizonyítványokat követelnek arról, hogy a behozott vagy kivitelt áruk nem továbbíthatnak Németországba vagy Ausztria-Magyarországba, ezek a megbízottak betolakodnak az irodákba és műhelyekbe és betekintenek a kereskedők szentélyébe: üzleti könyveikbe, ekként angol hegemonia alá vetvén idegen országok állampolgárait.

Csodálkozunk kell azon, hogy az illető

menni. Öt napi erős mars után hirtelen állást foglaltunk el és egynapi tüzelés után ujra össze pakkoltunk és egyhuzamban teljes 32 óra hosszatt, megállás nélküli mars, persze gyalog teljes felszereléssel. Itt ismét azonnall felálltunk tüzvonalba és egész 2 nap és egy éjjel tüzelünk szünet nélkül. Egynapi pihenő után egy egész éjjel mars, még aznap hajnalban felálltunk harc vonalba és 8 teljes nap és éjjel tartott az új harc. Körülbelül 140 ágyú és rengeteg gyalogság vett részt ebben a harcban. Az első napon, amikor a nagy ütközet 140 ágyuval kezdődött, az én őtgeparancsnokságomnál voltam szolgálatban 48 óra hosszatt. A mi őtgeünk többszáz lövést adott le, kelő sikerrel.

A következő napon pedig ki lettem küldve egy felderítő tiszttel a legelső rajvonalba, az ellenség-től alig 4-500 lépésnyire, egy telefonnal és onnét dirigáltuk a lövéseket az orosz csapatokra, ami bizony elég jól sikerült is. Megmegegetik az oroszok ezt az egy napot, május 26-át. Uyan én sem fogom elfelejteni e napot soha, mert amit itt láttam és magam is tettem, az igazán felejtethetetlen lesz előttem örökre. Pénne lenni a legelső rajvonalba, szemtől szembe az ellenséggel, feltűzött szaronnal és töltött fegyverrel az egyik kézben, a távcsővel a másikban, a telefonkagylóval a fejemen s így 24 órát, 140 ágyú tűze előtt állni, száz és száz jelentést leadni: »rövid a lövés», »hossz a lövés», »tízlet jobbra», »5 balra», »szakketelről ennyi és ennyi erőitén közeledik», »most ennnyivel vagy annnyival hosszabb lövést», és ezt mind a mi itt a lövések hatása alatt tör-

tént, végignézni és átélni, azon a rengeteg sok halotton és sebesültön átgrátni és előrejutni; azt az érzést elviselni, ami ilyenkor az emberben támad, azt a jajgatást és halálhörgést végighallgatni: igazán egészen meg kell hogy aczélozódjék az ember idege. Aki ezt egyszer nem bírja ki, az egyszerűen nem mer vállalkozni ilyen feladatra. De én jó vagyok minderre és használható vagyok mindenütt. Ha jó és megbízható, sőt bátor telefonista és amellet ügyes ember is kell, akkor csak a Horváth ur a jó, mert dacára hogy közember vagyok, azért az összes tiszt urak Horváth urnak tisztelnek. Így aztán gondolhatjátok, hogy 14 napi ide-odavándorlás és 4-5 állásváltás ennyi tüzelés és járkálás és telefonálást, meg nem alvással mennyire ki van az ember merülve. De ez mind semmi. Nem törődünk mi semmi fáradsággal és semmi szenvedéssel. Fel sem vesszük. Kibirunk mi mindent. Az a fő, hogy eddig mi vagyunk a győztesek. És dacára annak, hogy a piszkos olasz-szal szaporodott az ellenség, mi mégsem félünk, még ötle sem, sőt nagyon is szeretnénk visszembeszállni. Mert nálunk az nem számít — 2 millióval több, vagy kevesebb az ellenség. Az nekünk mindegy, mert ha eddig az oroszral, az angollal, a franciával és a szerb-montenegróival, Belgiummal fel tudtuk venni a harcot, akkor az az olasz már nem számít. Legfeljebb meghosszabbodik 2 hónappal a háború. A legénység közt a hangulat nagyszerű. Nem bánjuk, akármeddig tart és akármeddig szenvedünk, az a fő, hogy győzünk és nekünk kell, hogy győzzünk. Hadd ia-

semleges államok kormányai nem tették ki ezeknek az angol megbízottaknak a szűrét és hogy különösen Amerikából nem jött még meg annak a híre, hogy a szabad amerikai polgárok felháborodtak, kifakadtak vagy óvat emeltek volna az Amerikára annyira szégyenletes angol gyámság ellen.

Ha tehát — mint az említették után fellelhető — az amerikai önérték nem botránkozik meg azon, hogy a háborút viselő államok megbízottai ellenőrizték az Unió ki- és bevitteli kereskedelmi forgalmát, akkor igazán nem állja útját annak semmi, hogy a németek is ellenőrizzék az észak-amerikai kikötők forgalmát.

Ezzel az ellenőrzéssel meg volna adva annak lehetősége, hogy kifogás alá nem eső, fegyvereket, municiót vagy katonaságot nem szállító hajókkal szemben a tengeralattjáró hajók több figyelmet tanúsítsanak. Ez esetben a német U-hajók harcmodora bizonyára oly formát öltene, mely a semleges államoknak jobban megfelel, s teljesülne az amerikai kormányok az a forró vágya, hogy az emberiség fenséges és szent jogait határozottan megvédhesse.

Ajánlatos volna, ha az amerikai kormány foglalkoznék ezzel az eszmével.

A. Hohenberg Zsófia Gyermekvédelmi Alap' -ért!

Szózat.

Ira: Rákosi Jenő.

Az Európát dúló világháború borzalmasan gazdag képsorozatait felett egy aszszonyi alak lebeg, mintha e háború tüzein keresztül emelkednék fölünk egy jobb világba.

De bánatos szeme itt csüggy az elhagyott földön a maga szegény árván, akiknek anyja és százezer más árván, akinek patronája volt életében.

Hohenberg Zsófia herceggasszony volt a Zsófia Gyermekszanatórium védőasszonya és most árván maradt tőle a szanatórium maga is.

Mert hiszen azért, amiért e rettenős háborúban a magyar vitézek halálmegevetésével

merje meg a világ, hogy mi is az a magyar nemzet! Különösen az olaszra haragszunk a legjobban, mert eddig az angolon kívül ő bizonyult a legajásabb ellenségnek. Mert míg a háború elején szövetségünknek tartotta magát, de nem jött segítségünkre, most pedig amikor a 10-dik hónapot tiporjuk a háborúban, eladja a népet, a vért a mi ellenségeinknek jó pénzért, — az ilyen gyakorlatos ellenség megérdemli, hogy a leggyalázatosabb ellenség módjára bánjunk is el vele. Tudjuk biztosan, hogyha pár hét múlva párszor módjában lesz találkozni a magyarokkal a harc téren, olgye a kedve egyszerre a háborútól, mert azok után, amit eddig a magyaroktól láttam a harc téren, azt soha el nem hittem volna, ha a saját szememmel nem láttam volna. És ez az, ami minket megnyugt, hogy az a kevés magyar megtaníja az olaszokat is arra, hogy ha az ő zászlójuk olyan is mind a miénk, de az emberük mégsem olyan bátor, mint a magyar. Ha a háború elején megtudtuk védeni magunkat az ötszörös ellenséggel szemben, akkor több bizonyos, hogy az olaszra is csak az vár, mint társaira.

Ti is, akik otthon vagytok, legyetek teljesen nyugodtan. Ne féljétek és ne essekkel teljese. Bizátok hazánk sorsát a mi királyunkra és dicső hadseregére. És várjátok nyugodtan a végeredményt, amely isten segítségével csak a mi győzelmeinkkel végződik.

Éljen a király! Éljen a hazánk!

küzdenek: az ő vére hullott el elsőnek azért a nagy és szent célért.

Azt hittük, hogy a béke munkáiban várja őt egy nagy historiai küldetés nemzetek boldogítása körül, mert lám aki a szerelem csodás és titokzatos lobogója alatt formálta a maga és fenséges férje életét, rakta meg családi fészékét és készült a feladatára, hogy egy koronás főnek legyen gondenyhított menedéke és biztató anyaga: azt váratlanul egy durvább kéz kegyetlenebb történelmi küldetésbe taszította át könyörtelenül. Ő volt a gondviselésétől kiszemelve arra, hogy holttetésén át lépjen közibé a háború réme, amelynek véres feladata, hogy igazságot tegyen népek, nemzetek, országok és fejedelmek között.

És most, amikor hadaink pártatlan kártartása és vitésége folytán ennek az igazságnak közeledő lépteit mintha már hallanók: gondolatonk odaszáll a fejedelmi aszszonyhoz, árvák anyjához, árvák patronájához, és idézzük elszállt alakját, hogy felmutassuk fogékony szívét előtt.

Mert emléket szántunk neki, hozzá méltó emléket, nem kőbe, hanem szívekbe, hálás gyermekszívekbe vésvé.

Testi élete meghalt egy világkatasztrófa zord előjátékában; lelke éljen elmulhatatlannul a jótékonyaságban, a segítségben, a szeretetben, a hálában.

Hohenberg Zsófia nevére gyermekvédelmi alapot kívánunk létesíteni s ebben fordulunk a magyar nemzet gyermekeihez, hogy segítsenek meg bennünket. Aki valaha boldog volt anyaságától, aki mint gyermek volt boldog édesanyja mellett; aki mint árva valaha könyvet ejtett és érezte felebarátja támogató kezét, avagy aki meglátta vizsgálatánál nélkül az árvaság keserves ábrázatát: a boldog boldogságának okáért; aki boldogtalan, az azért, mert tudja mit jelent árvának, betegnek, szegénynek, boldogtalanoknak lenni: mindenki a saját jó szívét és Hohenberg Zsófiának boldogsága teljében állított anyai szívéért jöjjön és segítsen adományával neves és szent célunkban.

A háborúban elfolyt vér, a békében folyandó könnyözön keserveit akarjuk enyhíteni és egy mártírasszony tragikus halálának emlékébe kapcsoljuk a jó cselekedetet, melyre társul kérjük a magyar társadalom szívét, lelkét, esztét és becsületet két kezét, isten és az árvák nevében.

A háború.

Ami a harcok csodás fejleményeiből előrelátható volt, Galicia fővárosa, Lemberg, ismét a miénk. E hó 22-én történt a nagy esemény. A nap folyamán a második hadsereg heves küzdelem után Lemberget elfoglalta. A második hadseregnek Böhm Ermolli a parancsnoka, kinek kotelékébe Marwitz német tábornok hadteste is tartozik. Annál nagyobb a dicsősége Böhm Ermollinak, mert ugyancsak ő volt az, aki tavaly szeptemberben az erdélyi, temesvári és budapesti hadtestek élén, küzdött Galicia fővárosáért, de a tuler ő elől vissza kellett vonulnia s most hősiességével után ismét visszazserezte.

Lemberg visszafoglalása fölött az öröm határtalan. Hiszen ennek az eseménynek a jelentősége oly nagy, a hatása oly beláthatatlan! Szinte elképzeljük a szem, ha csak három hónappal tekint visszafelé a háború eseményére. Kerek három hónap előtt az éhség megadásra kényszerítette Przemysit

Az antant ujjongott az örömtől és hangosan hirdette, hogy néhány hét kell csak még, hogy a kozákok a magyar rónaságon végig száguldjanak. Azután jött a husvéti csata április elején, majd Gorlice és Tarnow következett s június elején bajor csapatok visszafoglalták számunkra Przemysit. Azután már három hét sem kellett és magyar-osztrák csapataink véres diadalok után bevonultak Lembergbe.

A győzelem vérben és vérrel vívódott ki. Az orosz tudta, mit veszít Lemberggel és nem adta ingyen a városát. És ezért az első koszorút azokra a sírokra kell tennünk, melyek Lemberg hősei fölött domborulnak a drága vitéz testvéreinké. Nekünk ők a mindenünk: a mi diadalainkat a mi katonáink szerzik meg. Mi mindent a mi katonáinktól várunk és a mi katonáink megszereznek nekünk mindent. Lemberg elfoglalásának ezért nagy lesz, nagyon nagy lesz a politikai hatása: mert a katonák szerezte meg. Egyik kézzelfogható hatása, hogy az orosz, aki a hódító tulerejével, tulhatalmával jelent meg a háború határára, megverten és elrongyoltan vánszorog Galiciából kifelé.

Egyéb következményei is mutatkoznak. A Lembergől keletre és délkeletre lefolyt heves utóvédharcok során Szandomierz, Ostrovec, Zydzacov és Mikolajov a miénk s csapataink több helyen átkeltek a Dnjeszteren s üldözik a Visztula és Szan közt folyton visszavonuló oroszokat.

Az oroszok óriási veresége mérhetően hatással van többi ellenségünkre is. S most mindössze abban keresik vigasztalásukat, hogy ezt a háborút a municióhiány miatt veszítették el s majd visszafizetnek nekünk, ha majd municiót kapnak — Amerikából.

S szövetségeseink is ezalatt erősen paszkolják a Dardanelláknál az antant csapatait s fenn Oroszországban Riga körül az oroszokat.

Az olaszok sem dicsekedhetnek sikerrel. Összes támadásaik az Isonzó vonalán, Pahl és Gradiska körül csúfosan összeomlanak. Ezer és ezer halottjuk hirdetnek védőkatonáink harci készütségét.

K Ü L Ö N F É L É K .

Keresztek — Fejlek.*

Mennyi kereszt!! Euszt, arany kereszt,
Katonai melleken szerécszt, — — —
Tépett-kopott ruhájú kövített,
Ki a csatán elvesztette kezét,
S arany színösös hős tábornokok,
Kiket golyó, kardél nem érhettét,
Mind-mind keresztet kaptak érdemül, —
Magas helyen az ily végeztetett, . . .
Mert a munkát, a hív szolgálatot
Jutalmazni ösdöktől szokás,
Bört hűz az is, aki halmot épít
S joggal az is, aki csak gödröt ás . . .
S ezek, akik keresztet hordának,
Munkájukat bizon jól végezték,
Az egyikük harci tervet eszelt,
Mig a másik legyőzte ellenét . . .
Golyójának mindögyike talált
S lövegétől naponta húsz dukott,
Bátor szívének fűszö soh' se volt,
Mást üldözött, soha meg nem futott.
Hogy kezűkhöz e miást vár tapadt,
Fol sem tünk, munkájuk hozza így,
A háború folytának rendje ez . . .
S aki gáncsol, vagy gyáva, vagy irigy —
Szót se erről. Más az a mi feltünk:

* Mutatvány Zombory Gyula »Vérirágók« c. most megjelent háborús kötetéből. Kapható Gyomán a Kner-féle műintézetben. Ára 1 K.

*Kik ott maradtak a küsdés terén,
Mért nem kaptak fénylő keresztet,
S mért csak fejük mered fektük helyén?
A hősök — ők! Días nekik járna ki,
Kik az ügyért álltak áldónak
S mégis kereszt csak fából jut nekik ...
Emlékosztóba hozza Golgotát:
Jésus is, a tanok nagy mestere
Arany helyett fakrosszat kapott,
Igas, hogy e jel előtt milliók
Áhltattal emelnek kalapot.
Ti hősök is, sirotok mély ólén
Nyugodjatok meg, mert fejtök
Ragyogóbbak az arany fényinél,
Meghajolnak előttük századok.*

Zombory Gyula.

— **Királyi kitüntetés.** Ő császári és apostoli királyi Felsége az ellenséggel szemben vílész és eredményes magatartása elismeréséül péterfalvai Molnár Dezső vezérnagynak, néhai Molnár Elek helybeli urad. nyug. ügyész fiának, a Lipót-rend lovagkeresztjét a hadikiérménynevel díjmentesen adományozta.

— **Kitüntetés.** A király a hadiforgalom terén teljesített kitünő szolgálatai elismeréséül Babics Sándor posta- és távírdai főtisztnek a Ferencz József-rend lovagkeresztjét a katonai érdemkereszt szalagján adományozta.

— **Hősi halál.** Megrázó haláleset történt a harctérnen: Róza Károly sümegi tanító, a csáktornyai áll. tanítóképző intézet volt tanítványa, június 4-én este villámsújtástól szörnyen halt. Róza Károly a 300. hegyi távbeszélő osztaghoz volt beosztva mint tizedes Galiciában. A mozgósítás óta teljesített szolgálatot a harctérnen. A legnagyobb kifarással végezte katonai teendőit a maga helyén. S amit egy buta muszkagolyó nem tett meg, a villámcsapás dobta oda áldozatul Róza Károlyt a Halál kapzsiságának. Róza Károly halálesete érzékenyen sújtja nemcsak feleségét s árváját, hanem Sümeg népvénelését s lársadalmát is. Nemcsak buzgó és lelkiismeretes tanító volt ő, de szociális léren is nagy tevékenységet fejtett ki. Hazáját, iskoláját szolgálta szívvel, lélekkel, családját pedig szenvedélyesen szerette. Nyugodjék békében!

— **Házasság.** Kítka Frigyes m. kir. számvevősegi százados Budapestről oltárhoz vezette Zindl Olga urnót Budapestben.

— **Halálhíradás.** Özv. Rauchbauer Mihályné úrasszony végelgyengülésben hunyt el 78 éves korában Fraknón Sopronvármegyében. Az elhunytban Vutsák György soproni m. kir. adóellenőr anyósát gyászolja.

— **Nyilvános köszönet.** Özv. Charmatz Jónásné urnó, a Csáktornyai Izr. Nőegylet hadsegélyző céljaira 10 koronát volt szíves adakozni, melyért ezúton is hálás köszönetet nyilvánítják Wollak Rezsőné, elnök. Az üdítőállomásra: Boleratzky Gyuláné urnó 30 koronát, Özv. Tersztenyák Bódogné urnó 600 drb. cigarettát, Heissenberger Ferenczné urnó 1 üveg málnát, egy szifonygárlógépet és 20 koronát. Mindezekért őszinte köszönetet mond Szalmay Józsefné V. K. E. elnök.

— **Adomány.** A Szent Antal perselygyűjtéséből a Vöröskereszthez csáktornyai fiókjának 36, a csáktornyai jóléti bizottságnak 34 K-t adományoztak, amiért az elnökök hálás köszönetüket tolmácsolják.

— **Te Deum.** A helybeli áll. polgári fiú- és lányiskolában e hó 16-án volt a tanév evzáró ünnepélye. Az ünnepélyes istentisztelet után Pataky Kálmán igazgató bucsuztatta el megható szavakkal a tanévet,

mely valósággal a harc jegyében folyt le. A záróbeszéd után a jutalmak s a bizonyítványok kiosztása következett. Jutalmakat kaptak a Királyi Pál-féle alapítványból Véber József, Szlavkovszky Erzsébet és Zsupponits Margit IV., Muskovics István III és Kutassy József I. oszt. tanulók (20—20 K); a Csáktornyai Takarékpénztár adományából Polesinszky Béla és Hirsch Anna IV. oszt. tan. (20—20 K); a Magyar Ösztöndíj kamatait Pintarics Antal IV. o. tan. (10 K); a Cvetkovics Antal-féle alapítványból Kollarics Mátyás III o. tanuló. Könyvjuttalomban részesültek: Piliczár Károly, Szóke László, Schütz Berta IV., Bezeredy István, Biró Lajos, Dörner Lujza, Wagner Ilona III, Hidvégi László, Fekete Gabriella II. és Pataki Lajos s Véber Anna I. oszt. tanulók.

— **Fiúnevelő-intézet Váczen.** A Szent József fiúnevelő-intézet igazgatója felvesz I—VIII. osztályba járó, római katolikus vallású gimnáziumi tanulókat. — Havi ellátási díj 60 korona. — Az intézet kizárólag papi vezetés alatt áll. A növendékek a váci kegyes-tanítói főgimnáziumba fratrak be. Egyházmegyei tanító gyermekei kedvezményben részesülnek. — Pályázati határidő július 15. — Bővebb felvilágosítást készséggel nyújt az intézet igazgatója (Vác, Honvédsor 4. sz.)

— **A gőzgépezők és gőzkazánfűtők legközelebbi képzését** vizsgálja f. évi július hó 4-én fognak megtartani a városi villanytelepen (Flandorffer-utca 4. szám.) A kellően felszerelt kérvények a ker. lparfelügyelőséghez címzendők Sopronba, (Deák-tér 8 szám.)

— **A huskérdés országos rendezése.** Újból megerősítést nyert az a hír, hogy a kormány rövidesen szabályozni fogja országos a huskérdést. A kivétel erős korlátozás alá veszik és a husárat szabályozzák. A terv szerint az az elv lesz irányadó, hogy a lakosság arányosan részesüljön husban. A husfogyasztás korlátozása, illetőleg a házastárs megadályozása érdekében pedig a hétnek csak bizonyos napján lesz vágás. Végül megállapítják az egyes családok által megszerezhető husmennyiséget is.

— **Elengedik a hadba vonult kereskedők és iparosok adóját.** A pénzügyminiszter elrendelte, hogy azok az I. és III. osztályú kereseti adóval megrótt kereskedők és iparosok, kik hadba vonultak s üzletük jövedelme legalább 50 százalékkal csökkent, adóelengedésben részesülnek; azok pedig, kik be vannak vonulva s az üzletük zárva van, az I. és III. osztályú keresetiadó fizetése alól egészen fel vannak mentve. A kérvények ez év végéig adandók be a zalaegerszegi kir. pénzügyigazgatóságához.

— **Elhalasztott vásár.** A f. hó 30-án Csáktornya megtartandó Péter-Pál vásárt betiltották. A vásár betiltásának okát a koleragyanus megbetegedésekben keresik, melyekről mult heten már hírt adtunk. A betiltás egyszerű közigazgatási óvintézkedés, mely miatt a mult heti ráckanizsai és munszardahelyi vásárokat sem tartották meg.

— **Közigazgatási áthelyezések.** A háborúból kifolyólag, minek következtében több közigazgatási tisztviselő katonai szolgálatot teljesít s így egyes szolgabírói hivatalokban a munka nagyon felszaporodott, a bevonult tisztviselők ideiglenes pótlásáról gondoskodni kellett. Ez okból a vármegyei elispán Hertelendy József szolgabíróét Perlaokról Keszthelyre rendelte ki szolgálatára.

— **Koleragyanus megbetegedések.** A Zalamegye jelentése szerint Murakirályon két, Muravidén pedig egy koleragyanus megbetegedés történt. Murakirályon az egyik beteg meg is halt. A hatóságok széleskörű óvintézkedéseket tettek.

— **Állandó mozi.** A Rákóczi-utcai moziba a jövő héten két napon lesz előadás. A vasárnap előadás műsora a következő: Ljau (Kristiania) természeti felvétel. Az izákos nő (nordisk dráma 3 felvonásban). Az előkelő idegen (humoros jelenet). Felébredt lelkiismeret (dráma 1 felv.). Zsuzsanna a fürdőben (vígjáték 2 felv.). — Kedden szinre kerül: Hadi híradó (aktuális harctéri felvételek). A flört (humoros jelenet). Turfaharriák (kalandortörténet 4 felv.). Álmos völgyégy (vígjáték 1 felv.).

— **Hohenberg Zsófia Gyermekvédelmi Alap.** A gyermekszanatóriumi mozgalom élén mint fővédnök a mártírhalált halt Hohenberg Zsófia hercegaszony állott. Gróf Zichy János javaslatára a Zsófia Országos Gyermekszanatóriumi Egyesület »Hohenberg Zsófia Gyermekvédelmi Alap«-ot kíván létesíteni, feladatul tűzvéni ki ezen alappal a háború által sújtott szerencsétlen beteg árvák megmentését. Isten és az árvák nevében fordul most ezen cél érdekében Rákosi Jenő lapunk más helyén leközölt gyönyörű »Szózat«-ával a társadalom nagylelkűségéhez. A Hohenberg Zsófia Gyermekvédelmi Alap javára szánt adományokat lapunk is elfogadja és gyűjtőiveket a Zsófia Országos Gyermekszanatóriumi Egyesület központi irodájára (Budapest, VIII., Stáhlly-utca 15. I. em.) küld.

— **A Vasárnapi Ujság** szenzációs képeket közöl: IL Vilmos császár és Frigyes Ágost szász király látogatását a galicizai harctérnen, pompás felvételeket a galicizai győztes csatákról, egy szép és érdekes sorozatot az olasz háború eddigi színhelyeiről, egy másikat azokról az olasz helyekről, melyeket hajóhadunk és repülőgépeink bombáztak stb. Szépirodalmi olvasmányok: Szemere György és Strug András regénye, Szőlősi Zsigmond tárcája, könyvismertetés, a háború napjai stb. Egyéb közlemények: a hazai takarékpénztár új palotája s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, Sakkjáték, Halálhíradás stb. — A »Vasárnapi Ujság« előfizetési ára negyedévre öt korona, a »Világkrónika«-val együtt hat korona. (Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4.)

— **A vetés-jelentés.** Ma teszik közzé a vetések állására vonatkozó számszerű és minősítő becslést, amit a gazdasági tudósítók e hó 24-én táviratban közöltek a földmívelésügyi miniszteriummal. Az utóbbi napok kedvező időjárása sok helyen megjavította a terméskilátásokat. Az Alföldről az ország nagy buzatermők vidékéről várakozáson felül jónak mondják a termést, kiténő a minőség és bőven van buza. Pestmegyében már csépellék a rozst. Évek óta nem volt olyan acélos, kóvér szeme a rozsnak, mint az idén. A gabonaföldesére érkezett magánjelentések szerint 45—48 millió mázsára becsülik az idei esztendő buzatermését.

— **Az új gabonakészletek szállítása.** A budapesti kereskedelmi és parkamra az érdekeltek tudomására hozza, hogy a cséplési munkálatok befejezése után az új gabona elszállításakor az államvasutak fedelt rakhelyeinek és fedelt kocsjainak nagy része előreláthatólag nem fog rendelkezésre állni s így ajánlatos, hogy a szállító felek már most gondoskodjanak eszközökről (ponyvákról), melyek segítségével a nyitott helyen tároló és nyitott kocsin szállítandó rabona az időjárás viszonyaitól ellen megvédehető.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imajú poslati na ime urednika v Csáktornya

Izdateljstvo: knjižara Strausz Sandora tam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučijivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: svaku nedelju.

Prodplatna cčna je:

Na celo leto 8 kor.
Na pol leta 4 kor.
Na četvert leta . . . 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Odgovorni urednik:

ZRINYI KÁROLY.

Suradniki:

PATAKI VIKTOR i SRÁY FERENCZ.

Izdatelj i vlasnik

STRAUSZ SANDOR.

Prevzeli smo Lemberga.

Rus beži iz Galicije. - Rus je vre tri milion vojnikov izgubil.
Taljan je vre vpešal. - Naši veliki kanoni. - Zrnje nije smeti prodati.

Zadnje bitke okolo Lemberga. - Boj s talijanom. Veliko veselje vu Berlinu.
Talijanom bude žal. - Boj i žetva.

Kak stojimo na bojnom polju?

(M. J.) Naši seregi kakti božji bic tiraju ruse iz Galicije. Nedaju mu mira, da bi si gde počinuti, svoj obed pojedsti, ali naspati se mogel. Čuda Božja, kaj se je s ovim neizmerno velikim ruskim šeregom od 2-ga majuša počemši dogodilo! Svaki den novi vudarci, veliki zgubički vu vojničtvu, vu municiji. Proba i proba rus, da bi napadanje našega i nemškoga šerega postaviti mogel. Ali nikaj nemre napraviti proti onomu oduševljenju, s kojom naši hrabri vitezi napadaju nad njega. Tri million vojnikov je vre rus izgubil. To je tak veliki broj, kojega nadomestiti nije moguće.

Naši vojniki su vre do Lemberga došli prošli tijeden, gde su velike bitke Rus je izprazniti moral glavnoga varaša Galicije, Lemberga.

Juniusa 19-ga vu zorju su naši vojniki počeli boj proti rusu pri Lembergu, da ga odtraju od onud. On isti den je Mackensen zvani nemški general svojom vojskom pri Magierov zvanom mestu, poljeg Lemberga prevzel ruske šance. Rusi su se morali prama Ravaruska i Zolkiev zvanih varaših nazad potegnuti. Böhm-Ermolli generalovi šeregi su 20-ga prevzeli vu Lemberg vodeće ceste. Za tem je morala i pri Janovu i Komarnu stojeća ruska vojska retirirati. Prama jugu od Lemberga pri Mikolajovu i Zidanovcu, a pri Zalesci naši generali tiraju pred sobom neprijatelja s takvom jakostjom i viteztvom, da je malo vréme treba, da budu rusi čelu Galiciju ostaviti morali. Tak stoji stvar na ruskom bojnom polju, gda ove rede pišemo. Svaku minutu čekamo glas vu Budapešti, da su naši i nemški seregi vu Lemberg nutri rukovali.

Talijani komaj da su počeli tabor, već su pokazali, da nikaj neznaju i nikaj nemreju. Pri Isonzo zvanim potoku, gde su velikoga zgubička imeli, su se osvedočili, kak velika razlika je med našom i talijanskom vojskom. Kajti ovdí nikaj nesu mogli napredovati, vpešali su, pak vre od nekoliko dnevu vu miru glediju naše šance. Pri Plavna zvanom mestu smo je prošli pon-

deljek napokali. Pri tirolskoj granici stari i mladi tirolci čekaju talijane na visokih planinah i odnut jih postrelaju ovi glasoviti puškaši, koji se vre od mladosti vučiju cilati i strelati na orline, na divje koze i srne. Prek ovdí planinah nigdar nebude talijan prek došel.

Naši veliki kanoni budu i tu svoj posel obavili. Iz ovih stukov se od 10 kilometrov daleko strela. Jedna kuglja, koja se iz ovih stukov vun pusti 1250 kilogramov, tojest više kak 12 metercentov važe. Gđa kuglja doli opadne, šest metrov se vu zemlju zakopa, a onda se rezproži. To je tak strahovito, da okolo njega nikaj živoga neostane. Koga nezakole, onoga zakopa vu zrak, pak iz zraka leteća zemlja. Oni, koji makar 500 metrov daleko stojiju od ove kuglje, takov strah dobiju, da niti tijeden dni nemreju k sebi dojtí. Oni kanoneri, koji s ovimi kanoni posla imaju, nabijaju ga i streljaju iz njega, neprijatelja nijediju, ar su 10 kilometrov daleko od njih, ali ipak sigurno znaju, kam treba cilati, ar vu zraku plivajućí replani ujim znamenje daju, gde neprijateljski regimenti stojiju. Vezda su se vre i talijani spoznali s našimi velikimi stuki

Kajti ne je moći znati, kak dugo bude tabor trajal, da nebi orsag bez kruha ostal, vlada je strogu naredbu dala vun, da nigdo nesme novo zrnje prodati Ova naredba je zbog toga potrebita bila, da nebi trgovci živez iz orsaga vun izvažali, zbog česa vu zimi mi sami nebi imeli kaj za jesti.

Sve zrnje bude vlada sama pokupila. Najveksu cčnu, za koju bude se zrnje prodati moglo, bude vlada vu naredbi izrekla.

Naši čitatelji su vre zasigurno čuli od ove naredbe, ali za dužnost smo si držali, da opomenemo naše čitatelje i mi, da nebi vu kakve neprilike došli. Najbolje je gospodu notarijuše popitati vu ovim poslu, koji budu svakomu drage volje navuka dali.

I na dalje budemo samo tak prevladati mogli naše neprijatelje, ako budemo mi i naši vojniki vu zimi kaj za jesti imeli. To je zrok, da je vlada prevrećila s ovom naredbom izvažanje zrnja.

Naš list smo iz Budapešte vre poslali 22-ga júníusa za »Medjimurje«, gda se na

vulci vu noći ob 10 vuri vik čuje, da su naši vojniki prevzeli Lemberga. I mi se žurimo, da to našim čitateljem na znauje damo.

Veliko oduševljenje je vu Budapešti i vu čelim orsagu. Pak kak se ne bi svaki domorođec radavao tomu glasu, da je naše vojničtvo neprijatelja iztiralo iz glavnog varaša Galicije. To je tak znamenito dogodjenje, da si človek niti premisliti nemre. To je jeden veliki korak, da do kraja pogazimo neprijatelja naše i još vekši korak k tomu, da bude rus za mir moral prositi.

Ako smo s rusom gotovi, onda budemo lehek posel imeli s francuzom, englezom, srbom, pak s talijanom. Premisliti si moremo, kakov je veliki vudarec na svih naših neprijateljov napravil glas, da smo Lemberga prevzeli!

Brzojav, koj je 22-ga júníusa vu noći vu Budapešt došel, ovak glasi:

»Denes popoldan s velikom borbom je naše vojničtvo prevzelo Lemberga.« Telegram je poslal vu ime nadzapovedništva naših šeregov, general Höffer.

Ruka svetoga Štefana, prvoga magjarskoga kralja je put pokozala našim vojnikom. kud jim je treba iti, da prevladaju rusa. Po ovim putu su išli naši sini, pak su do Lemberga došli. Od Lemberga nije daleki put do ruske granice! Za dva tijeđnov, ali mrti i predi su naše čete vu Ruskoj zemlji.

Boj i žetva.

Još samo dva tijeđna i po čelim orsagu započne se žetva. Skak velikim duševljem vojujeju naši proti naprijateljnom na bojnom polju, ravno s tak velikim veseljom budeju doma ostajućí išli vun na polje, da pospraviju ntera božji aldov, letošnju letinu. Još samo dva tijeđne i zvonile budejo kose na polju. Pred pol letom s dugim jezikom su kričali naši gadni neprijatelji, da nas spotili budejo. Denes se već s lehkim srdcom smějemo na ovi bedastoći. Gospodin Bog neje samo blagoslovil naše oružje, neg je blagoslovil i naše žulje koje smo vu poljskim delo dobili.

Niti od toga neće se treba prebojati, da nebudemo za žetvu dosta težakova, dosta delavcov imali. Korman već se je za vremena pobrinol, da niti jeden gospodar ne bude delavce, težake stradal. Znamo, da je soldačko zapovedništvo već i naprotuletje one na 14 danov dimo pustilo, koji su još ne vu liniji, koji su još ne vu ognju stali. Pustili pak su za to ove dimo, da nam pomoreju protuletno delo obaviti. Pobrinol se je korman, da i zarobljenike nam odustiju na delo. Za gospodarsko delo od dvesto menje, po trideset ili pak na vekše čopore nam odustiju zarobljenike, ako gospodar sam bude dal pazitele, tojest odgovornost na sebe zeme, da ne bude nikakva falinga. Koj bi zarobljenike od trideset više štel imeti, jednako k soldačkomu zapovedniku mora molbenicu poslati. Koj pak bi od dvē sto njih više nuczal, on i odvezda, po fōispanovim putu jednako k honvēdskomu ministeriumu se mora obrnuti. Dakle molbenice se k ministeriumu moraju poslati.

Odredili su na dalje, da i oni trēnari, koji daleko odzadi za šeregom stojiju i važno soldačko službu ne zveršiju, moreju vu ovim postu nam na pomoć biti. Opet na dalje odredil je soldački ministerium, da na žetvu opet na 14. danov pusti one dimo, koji ne služiju vu liniji, tojest ne su na bojnom polju, neg odsnutrašnje posle zveršavaju. Nadalje pak odustiju sve mašinistre i hacare tijađ do septembra 15-ga.

Kak budeju dimo pustili na žetvu, vu sledeći redi budemo spisali.

Najpredi one pustiju dimo, koji svojega imētku imaju, ili pak roditelji imaju. Pustiju i one koji nemaju imētku, neg od leta, do leta na luckim imētku su kruha si služili. Oni betežniki, tojest pležerći koji su s posobni za gospodarsko delo, takodjer moreju dimo dojtii i to samo tak, ako ne bude njim ovu delo na škodu i po žetvi opet budeju mogli soldačku službu zveršavati.

»Urlauba« svaki sam svojom pošersonom na rapportu mora prositi. Sveksinoma svaki vu onu občinu dobi »urlauba« vu kojoj je zadnjiput delal. Ako pak bi vu nekoji občini stalili težaki, občinsko poglavarstvu iz onih občinah more težake prositi, koje zvišešega imaju.

Kad se počne »urlauba« vu jedni ili drugi okolici, to soldački zapovednik, sa varmegjinskim ališpanom skup odredi, jerbo znamo, da po celim orsagu ne počne se vu jednim vremenu žetva. Kak jeden ili drugi »urlauba« dobi i dimo dojde, odmah se mora pri žandari i pri občinskim poglavarstvu prijaviti. Občinsko poglavarstvu, takodjer i žandari vu pismenim prijaviju soldačkomu zapovedniku, da dimo pušteni soldati izbilja polsko delo zveršavaju. Ako pak bi se takov bezdušnik našel, koj domovinu neće braniti, doma pak još menje delati, ovoga odmah pošleju nazat k regimentu gde ga jako strogo budo kaštigali. Takvoga svaki človek more pri žandari prijaviti. Mi nećemo veruvati, da bi se takov vu našim kraju našel. Denes svaki mora prepoznati, da je domovina vu pogibelji i da svaki ji mora na pomoć biti, dakle nišči ne bude duplit domovinu izdal.

Mi se nebudemo bojali, da bi žitek vuni ostal, ako pak ga poredo nuter dobiemo i po redo se smlati, nēga takvoga neprijatelja na svēto, koj bi Magjarskoga sgladom strapiti mogel!

Talijanom bude žal.

Sve pomalem, ili pak dosta hitro i za vremena budejo se zmislili talijani, da bez gospodara su napravili račun, kad su tak popeskim i hitvalno se navalili nanas, na svoje vrdne i poštvane saveznike. Brščas su tak mislili, da mi i naš poglaviti saveznik, Nemški orsag, tak smo vu veliki i strahovitni borbi oslabili, da nebudemo mogućni proti njim, proti izdajnikom dosta veliki i moćen šereg poslati, da našo domovinu i naše granice proti tolvajom brani. Sad za par tijeđnov kak su se tak kradmice vu boj pustili, vidiju i spazili su, da svigdi gde vu Austriu hoćeju vdrti, svigdi močne čete stojiju na putu i sbijeju kradjivce nazat, negdi stak velikim sgubičkom, na kakov ne su si mislili. Najbolši talijanski vojniki fletno su se navčili, da bežati je veliki špot, ali jako je hasnovito i moreju povedati s vojim pajdašom i svojim domorodcom, kaj zlamenuje sa našemi vojaki se ziti vu bojnim vremenu. Najvekšega taborskoga luftbalona su naši doli sterlili, tojest vuništiti, krasni talijanski varaši, najmre pak najlepší talijanski varaš, Venezija, svaki dan se mora spoznati, kakve bombe imaju naši zrakoplivci. Naše taborske ladje tak prvi dan, tak rekuć prve vure sve talijanske varaše kre morja vdilen sve su bombardirate, tak prvi dan jedno najveško englezku ladju, koja je talijanom na pomoć došla, naši su potopili, takodjer i više talijanskih ladjah.

Talijanskoga naroda nepošteni francuzi i englezi spenezi vu boj natirali, sad se budeju spoznali s onim od česa su njim ovi bezdušniki ne povedali nikaj, da boj je strahovitna stvar, skrjvomi i suzima pišeju boja vu historiju, da bota dva kraje ima, ne samo vudriti je moći sbotom, neg i bit more biti s njom, koj ju vu ruki derži. S vun toga pak se budo navčili talijani, ako su se još ne, da oni moreju i budeju vu ovim boju najviše sgubili.

Svaki drugi orsag iz dela živi; predēla si polje ili vu svakojačkih fabrikah delaju svakojačke stvari i tam si s mukum i teškoćum skerbi na hiljada i hiljada naroda svakdašnji kruh. Talijani takodjer delaju, samo ne tak, kak mi ili pak drugi orsag.

Imaju talijani jednoga dohotka, vu kojem bez svakoga velikoga posla vnogo penez zaslužiju. Tuliko svikak njim nosi ovaj zastul, kak polje ili pak fabrike. Taj dohotek pak njim nosiju oni na milijune stranjskih, koji su svako leto pohodili orsaga. Na ovim mestu je bil negdašnji rimski orsag, po kojem je nezmerno starinskih cirkvah, palačah i svakojačkih slikah ostalo po talijanskih okrajinah. Još i denes se vidiju tam takvi varaši, koji su zametani bili još pred Kristuševim narodjenjom i koje su stopram vu najzadnješim vremenu skopali vun. Vu Talijanskim se najdeju najlepší kipi, naj lepše slike, vu Talijanskim su najbolši varaši sa krasnemi palačami i kipi. Vučenomuo človeko velika želja je to sve videti i ako je samo premoćući, odide gled takve stvari na drugi kraj svēta. Vu Talijansko zemlju svako leto više milijun stranjskoga naroda je došlo, jerbo koj je samo malo premoćući, on barem jedenput je pohodil vu svojem življenju ovē čudnoviten orsag. Sad svaki si more premisliti, kuliko penez je ostalo vu ovim orsagu po ovim putu. Vu svakim talijanskim varašu na hiljada i hiljada naroda živi iz ovih putnikov.

Samo ako velike hotele poglednemo, tak budemo vidli, kuliko kelnerov, kučisov i svakojačke druge drozine živi samo vu jednim hotelu. Nesmemo se spozabiti iz bogcov. Nigdi na svētu ne bude nišči tuliko bogca videl i našel, kak vu Talijanskim. Ako človek po ovim orsagu putuje, na s vake tri korace najde bogca, koj ga predi ne bude pustil, doklam mo nekaj neda. Vu Talijanskim neće špot prositi, tam je to »gšeft«, kak naprimer prinas kakva trgovina.

Oni milijuni, koji su do vezda vreli vu Talijanskim orsag, od denešnjega vremena nebudu više, jerbo vu bojnim vremenu što bi imel želju putovati, osobito pak sad, kad je čēla Europa vu jednim plamnu. Svrho toga već vezda na stotine hiljada naroda strada tam. Pak tak bude i po velikim boju. Vnožina nemca, magjara i austričanca se je obrnulo vu Talijanskim. Naprimer vu Veneziji vu lētnim vremenu tak su se po vutlicah magjarski spominali, kak makar i vu Budimpeštu. Ali po velikim boju, što bude imel želju vu takov orsag iti, koj nas je tak sramotno izdal. Već samo svrho toga Talijanski orsag jedenput jako se bude plakal.

Zadnje bitke oko Lemberga.

Službena prijava 1915. juniusa 23-ga. Od Lemberga na severni-zapad i na zapad zolkiev-nikolajevi liniji velike ruske čete su skupljane bile. Juniusa 22-ga jutro ob peti vure bečki landwehri sa šturmm su prevzeli janow lemerski stojeći Rzena festunga. Vu ovim vremenu naši regimenti od Mlinowka potoka na ishod prek bregov su vdrli i sa šturmm su za dobili nekoje ruske šance pred Lysa-Gora bregom. Pred poldan dale smo napredovali i skervavami bitkami pred varašom stojeće tvrđovine smo zadobili. Štēm su neprijateljski šeragi širom bili rezbiti i s velikim sgubičkom su morali retrērati. Nasi šeragi dale su proganjali ruse i okolo poldana od Lemberga na jug prek su stupili Mikolajewski put.

Böhm-Ermolli general drugoga šeraga zapovednik popoldan ob četrti vuri s velikim veseljom ulazil je vu Lemberg.

Neprijatelj dale retrērira i naši sveposud na celim frontu ga tiraju Höffer general ovu kratko ili za nas jako veselo prijava je poslal.

Rusi vnedeljo ponoći proti pondeljku predali su okolo Lemberga močne pozicije i počeli su se pomalem nazat vleciti, na one brežuljke koji okolo Lemberga stojiju i od varaša su samo petnajst kilometrov daljo. Rusko soldačko zapovedništvo već je onda znalo, da glavni varaš Galicije nemore dugo držati, naj dalje još nekoji dan, itak je tak odredilo, da one čete, koje su pred našemi vitēzi, pobeciti morale, naj se skupljaju po bregih okolo varaša i još jedenput najprobaju obraniti varaša, koj je od tri stranili već onda obkoljeni bil. Kak to već vezda znamo, neće bilo to njim moguće.

Mackensenov šerag od varaša na sever na nekoji kilometer stojeće ruske pozicije je predral i zadobil je ravaruska-lemersko željeznicu i vu ruke mo je došel i Ravaruska varaš. Vu ovim vremenu austria-magjarski šeragi od varaša na zapad došli su do grodek-lemerski put, od juga pak su tijađ do Szcerok zvani potok došli. Štēm je Lemberg od tri stranili obkoljeni bil s

našemi šeregi, koji su tako napredovati počeli proti lemerskim turnom, koje su već odozdat videli. Od tri stranih su se slavni savezni šeregi navali na ruse, koji su zadnje liniju ne mogli dugo zadržati. Proti našim strahovitnim štukom zadnje četirinaš danov rusi niti jedno poziciju ne su mogli obraniti.

Rusi su jako hitvalne kanone i kanonere imali k tomu pak su pešički već svi jako preplašeni bili. Po gorlicei, przemyselaki i jaroslauški bitkah rusi tak su steli zastaviti bežeće šereg, da pred njimi nastavili su celo rezervu, koji je cilj bil, da zastavi bežeće čete, lemerskoga puta sa zaprti i opet su pred naše štuke natirali preplašeno ljudstvo.

Stém je anda moći reztaumaciti, kak smo mogli samo dva tijeodne od Przemysla, do Lemberga doiti. za onu vréme pak, kad sa naši morali Lemberga ostaviti, rusi više mesecov su ne bili mogućni ovaj isti put napraviti, tojest od Lemberga, do Przemysla doiti. Razmi se, da sad ovaj položaj ne zlamenuje to, da rusi su čisto spoltri i da dalje nemoreju vojovati. Mi znamo, da rusi vu orsagu još imaju počijene šerege, koje predi ili potlam opet pred naše slavne šerege postaviju. Ali mi smo tak hitro napredovali, da rusi ove friške šerege ne su mogli za vremena sku potecti i pred naše šerege postaviti.

Pred nekojim danom smo još pred Lembergom stali, denes pak smo već vu varašu, tojest već prek varaša. Da se to tak hitro pripeti, to smo niti sami ne mislili. Naši vodji sami su tak mislili, da okolo Lemberga još nekoji dan bude trajala bitka. Kad su pred Lembergom stojeće nekoje tvrđovine Böhm Ermolli šerego spadajući Landwehri šturmmu zadobili, mi sami smo se tomu čudili. To su zadnje bitke bile okolo Lemberga. Kad je naš 34-ti regiment slavnom šturmmu prevzel Lysagora zvanoga festunga, popoldan med strahovitim veseljem je Böhm Ermolli general ulazil vu oslobodjeni varaš, koj je deset mesecov moral terpeti ruske nevolje.

Vu veliki bitki Lemberg varaš malo je trpel. Varašu su se i rusi smilovali. Našim kanonérom pak je zapovedano bilo, da vu varaš nesmeju štrélati.

Kak je mrtev bil Lemberg varaš pod ruskom zapovedjom, tak se je hitro ozil, kad su naši vu varaš došli. Stanovniki s velik veseljom su po vlicah čekali naše trudne i vnogo terpeće šerege.

Böhm Ermolli generala šereg vdilen po Galiciji se je bil na severnim bojnomo polju, velike i orijaške bitke je videl, vnogo vihrov je pretrpel, ali itak njemu i njegovomu svakomu vojniku to je najvećša slava i dika, da je Lemberga zadobil.

Veselje kakvo je sad prinis vu Nemš koj, najmre pak vu Lembergu, neje moći spisati. Lemberski stanovniki od nedelje su već kuhlali i pekli svakojačke dobrote, da skim bolje podvoriju naše zmučene šerege. Tak su mislili, da vezda čeli banketti budeju od veselja vu varašu. Kad su prve čete došle vu varaš, put je ves vu cvétju bil, varaš pak zastavami nakinčeni. Na hiljada i hiljada naroda je skočali, s vinom i duhanom čekalo na putu naše i savezne vitčez. Husare i dragonere koji su prvi vu varaš došli, tak rekuć iz konjov doli su je steli skušuvati. Na officire kak dežd je curelo cvétje. Ali soldat je soldat, bormes

vnogi su se niti počinuti ne mogli vu oslobodjenim varašu, gde jih je velika radost čekala, neg su bez počinka veselo dalje za rusi maširali. To je soldačka sudbina.

KAJ JE NOVOGA?

Vesela pësma murašiklóskih regrutov.

Hej junaki! Hej rojaki!
Čvrsti budmo korenjaki!
Eljen! magjarski sam sin;
Rusa ništ se nebojim!

Či sam ravno v dvajstom letu
Pušku zemem, pem po svétu!
Gor nateknem bajonet;
Š njim prepječim srbov pet!

Murašiklós lépo selo;
Budi mirno i veselo!
Sad mi mladi pemo v boj;
Neprijateljom bu joj!

Mi smo sami mladi dečki;
Rusom budemo vu kečki!
Devetnajst i dvajst let;
Svi smo zdravi dol do pet!

Civilni gvant smo dol siekli;
Pak smo se v komis oblekli.
Vse gor na se spasali;
Patrontaš nabasali.

Vratišinska oh ti mati;
Vidiš, kakvi smo soldati!
Mustače néma nit jen;
Čemerer je kak sršen!

Nas caksfirer komendira
I po placu ekzicira!
Kad reče: „Halt kompani!“
Pod nam korak zabrni!

V duhu prosimo cesara,
Presvetlog magjarskog kralja,
Naj da brže bojni gvant,
Ibersling, za pojas pant!

Kad bu „parancs“ v ogenjiti,
S rusom, pak srbov se biti,
Onda bude rusom jaj,
Srbiji pak hitro kraj!

Nebojimo se taljana,
Niti rusa, nit srbjana!
V nami je magjarski duh!
Magjarski smo jeli kruh!

Dragi naši domorodci,
Deca, brati, ino otci!
Vi nam delajte za kruh,
Nas naj vodi svéti duh!

Mi smo naš dom ostavili,
Rusa, srba bumo zbili.
S Bogom! S Bogom zlatni dom!
Al te videl več gda bom?

S Bogom! S Bogom japa mati;
Za vse trude Bog vam plati!
Mi se bijemo za dom,
Či bu štuk i zadnji zvon.

Krv rad damo za cesara,
Za magjarskog milog kralja!
Bi čuli nam mrtev glas,
Molte Boga vsi za nas!

Murasiklós. Podgorelec Márton krčmar.

— Turska prijava. I Konstantinopolja službeno javiju, da neprijatelji minuce dane opet su s velikom moćjom počeli vdirati na turske pozicije, ali niti vu jedni meati su ne mogli turske šerege prevladati. Pri Ali Burnu turski štuki su jedno čelo

englezko diviziju vuništili. Na morju pak su opet više neprijateljskih ladjah potopili. Ober Ali-Burnu jednoga francuzkoga aeroplana su doli sterlili. Aeroplana jeden francuzki oficir je vodil, koj je odmah vumri.

— Zakaj se je vuništila Falaba ladja. Jeden marinerski kapitan piše, zakaj se je Falaba ladja vuništila svrhu štere Amerika tuliko javče. Ladja neje bila tak nedužna, kak to amerikanci misliju i dosta vremena je imala, da putnike obrani. Englezki putniki sami su valuvali, da na ladji stotrideset metercentov municije je bilo. Zapovednik ladje neje odredil, da putnike oslobodiju. Jeden marinerski oficir je valuval, da zato se je ladja potopila, jerbo je na ladji municija eksploderala. Drugi svedoki opet tak valujeju, da Falaba 42 minute je imala vremena putnike vu čune spraviti. To su ne napravili. Neg vu čune su se matrozi spravili i ako je šteri putnik do čuna doplaval, njega su vkraj pošiknuli. Svrho toga se je tuliko putnikov potopilo.

— 42—50 létni gardisti. Po novim zakonu 42—50 létni stari gardisti samo po zetvi, dakle najraneše augustuša zadnje ili septembra prve dane budu morali nuter rukovati. Svrho ovih popis se je već počel. Stelinga juniuša ili juliuša meseca bude. Stari gardisti vu orsag ostaneju po kasarnah i ovdí budu službo zveršavali, da mlajši mogli budu na bojno polje iti.

— 122,408 ruskih robov. Höffer general juniuša 16-ga je opet poslal službeno prijavu, koja ovak glasi:

Na ruskim bojnomo polju: Vu Galiciji strahovitno čvrsto se braniju rusi prama saveznim šeregom, ali itak su ne mogli nigdi obstati. Slavni savezni šeregi svigdi su rusom za petami. Ruski širom rezbiti šeregi proti Cewkowom, Lubacowom i Taworowonu bežiju.

Od lemerskoga puta na poldan Böhm-Ermolli generala šeregi denes ponoći na čeli liniji šturmmu su prevzeli sve ruske pozicije i neprijatelja do Sadowa-Wisnia i Rudkina su pretirali.

Pri Dnyeszteru svrhu nekojih mostov traja bitka.

Pflanzer generala šereg včera vjutrno prevzeli su Niznova.

Juniuša meseca vnogo pliena imamo. Od juniuša 1-ga, do 15 ga polovili smo 108 oficirov i 122 hiljada 300 rusov. Zadobili smo 53 štukov, 187 mašinpuskih i 58 municionskolah sa municijom.

— Tiroslske pozicije talijani nemoreju prevzeti. Jeden general, koj na talijanski granici vojuje, ovak povéda od tamošnjega položaja:

— Sve dobro ide našim šeregom. Od minute, do minute sve je dobro preračunamo i niti ne smo mislili, da tak bude sve išlo pored, kak ide. Na frontu sem se zišel sprvim transportom talijanskih zarobljeniki. Trudni i žalostni su bili i neje moći reći, da bi se veselili boju. Zarobljeniki izverstno oružje imaju, ali oprava i obuča nikaj ne valja. Vnogo njih je bosí došlo nam vu ruke. Talijani taki od početka vu prvih bitkah su rezdri opravu. Neprijateljski kanonéri su dobri, alpeške čete su izverstne, ali kad naši na šturmu ideju odmah pobégnuju. Neprijatelj još nigdi je ne mogel vu naše pozicije vđrti, niti pak nebude, jerbo puno jakši i puno bolje zvežbani neprijatelj nebi to mogel napraviti. Naše pozicije su takve, da je neprijatelj nemore prevzeti. Tali-

jani vno go ljudstva budo s gubili, pak zato itak niti genuti nas ne budu mogli iz smesta. — **Vkanili su se francuzi.** Od talijanskih izdajnikov vno go su čekali francuzi, jerbo tak su mislili, kak se talijan vu boj zmeša, taki se preobrne kocka na bojnom polju. Tak su mislili, da talijani jako budo napomoć tak francuzom, kak i rusom i kak prevzemeju austrianske provincije, odmah presiljeni budemo mir prositi i onda nam oni svojovalno budeju diktérali. Sad, kad već četrti tijezen ide, kak nas je talijan izdal, neje videti, da bi neprijateljom leži islo na bojnom polju, neg vidi se to, da još sveksom silom proganjamo ruse iz Galicije. Francuzom je to jako žalostno, jerbo talijani devet mesecov su imali vremena k boju se pripraviti, pak itak nemojeju napredovati.

— **Vu Černovicu je fal živiš.** Varska go glavarstvo juniaša 16-ga je odredilo službeno čenu. Čena je vu ovim položaju dosta fal. Jeden kilogram pšenične mele 58 fillér, herzena mela 52 fillér, kilo kruha 56 fillér, kilo luka 60 fillér, liter mléka 30 fillér, jedno jajce 6 fillér, kilo cukora 1 kuruna i 12 fillér, govedina 1 k 50 fillér i kilo svinjskoga mesa 1 k 46 fillérov košta. Vu kavani črna kava 32 fillér, jeden teh 30 fillérov.

Gde smo mi od toga ?

— **Vužgani magazini.** Tri turski aeroplani juniaša 16 ga létali su ober Lemnosz otoka, gde francuzi i englezi velike magazine imaju napujene s municijom. S bombami su sve magazine vužgali. Magazini su strahovitno eksplodéráli i vno go ljudstva poklali. Kad su to vu Konstantinopolju počuli, veliko veselje je nastalo i céloga varaša zastavami su na kincili.

— **Kuliko taborskih ladjih je s gubil neprijatelj?** Londonske novine pišeju, da englezi su do vezda tridesetčetiri, francuzi tridesetjedno, rusi pet, talijani tri i japan jedno taborsku ladju je s gubili. S vun toga još vno go menjših, koje niti vu račun nečeju zeti.

To je takov s gubiček, da vu penezi više milijardov sbije. Poleg toga pak su na morju tak slabi nastali, najmre pak Englezia, da ne ufajo na nemške i naše ladje jurišati. To je tak veliki s gubiček, da na léta i na léta ga ne budo mogli namesiti, jerbo na jedni veliki ladji na léta je treba delati, doklam ju sgotoviju.

— **Boj s talijanom.** Čeli svét se nam čudi, da vu onim istim vremenom, kad smu iz Galicije i Bukovine vun sbili i dalko vu Bessarabiu pretirali orijaške ruske čorde, da dosta moći i jakosti imamo i s talijanom sgotoviti, koj nas je odzaja počel gristi, kak svaki podmoćeni pes. Deset mesecov se je talijan pripravial, da nas nećimurno vu najvećši sili izda. Četiri tijeodne je već minulo, da se je proti nam postavil i na naše granice navalil, ali do denešnjega dana još jeden koradž neje došel naprè. Taki prve dane svelikom silom je počel vdirati na naše pozicije, ali naši slavni baki i tirolski vadasi sveposut su ga grdo nazat napokali tak, da prvi tijezen do dvajsti hiljada plešerčov i mrtvih je imel. Naš izvanredno viteški general Dankl, koj je vu stotinah bitkahi pokazal rusom, kaj zna i kakov je magjarski soldat koj za domovinu vojuje, sad je na talijanski granici i nekóji dan je tak rekel, da od talijana némamo

se nikaj bojati. Sad još dan na dan su bitke na talijanski granici i časi podjednomateponspredujejo, mi pak sterpljivo moramo čekati, doklam i talijana dalko vu svoj orsag pretiraju.

— **Veliki ogenj.** Szárazvám sopron varmegjinski občini v sředu pred poldan ogenj se pripetil, koj vu velikim vetro po čeli občini se je rezširil i do poldan s med dvéstopet hiz stodvajstisedem je vuništil. Čela občina je vu jednom plamnu bila. Stanovniki s bešeni su vun pobegli iz hiz, da barem život si obraniju. Plamen na jedenput od pet strani je lizal siromasko občinu, vu koju su jeden za drugim došli iz sedemnajst občinah vatrogasci. Pležerani soldati su takodjer s céloom moćiom branili i gasili ognja. Jedna hiža se je zrušila i jedno žensku podse zarušila. Vu drugi hiži takodjer na jedno žensku se je zrušil krov, koja je ravno na pohadjanje bila tam. Pošta je takodjer zgorela. Čela občina je jedna ruševina. Samo za pet vur su mogli ognja potišiti. Kvara je prek jeden milijun korun. Veliju, da deca vu občinu vužgala.

— **Tarnovski polgarmešter vu Budimpeštu.** Ja kakti naj staresti činovnik — povédal je polgarmešter — ostal sem vu Tarnovu, kad su rusi ga prevzeli. Stanovniki vno go su terpeli od grubjanskih ruskih zapovednikov. Kad su naši vun s bili neprijateljia, naše veselje neje bilo moći spisati. Žalostno je samo to, da rusi predi kak pobegli sve su sobom odnesli tak, da prve dane bormeš veliki glad smo svi skupa terpeli. Sad sem svrhu toga došel vu slavni orsag Magjarski, da barem za veliko silo nekaj živiša znakupim. Ovdí svi su mi jako na ruku bili i sve sem dobil, kaj nicali budemo. To nebudemo pozabili zahvaliti magjarom, koji su nas vu veliki nevoili tak lépo pomogli.

— **Veliko veselje vu Berlinu.** Kad je glas došel vu Berlin, da ruse su iz Lemberga pretirali, veliko veselje je nastalo i célo noć se je narod sim-tam vijal po vuclich, i veselo su slavili savezne šerege. Veliki čopori su se zišli pred našim konzulatušo s magjarskama zastavami. Polgarmešter sam je pozdravil našega poslanika i za tem sviskup su spovevali magjarski himnus »Isten áldd meg a magyart!« Odoval su na turski konzulatuš odišli, gde su turski, nemški i magjarski himnus spovevali. Drugi dan su sve škole zaprte bile.

— **Veliki talijanski s gubiček pri Plavni.** Nemške novine po tajnim putu su telegram dobile, da vu talijanskim glavnim varasu vu Rimu rezglasilo se je, da talijani strahoviten s gubiček su imeli pri Plavni. Rimske novine same tak pišeju, da pri Plavni najmenje tri talijanske regimente su naši do fundamenta vuništili.

— **Englezki s gubiček na morju.** Englezki admiral službeno je prijavil, kuliko su s gubili već na morju. Poleg ove prijave nemci su potopili 145 trgovačkih ladjah i 118 svakojačkih drugih paroladjah.

Tuliko prepozna sam englezki admiral, ali mi znamo, da puno više ladjih su već dovezda kvarni, kak prepoznati hočeju.

— **Nemške kuglje vu compiégné-šumi.** V subotu na večer med sedmi i osmi vuri veliko eksplodéranje se je čulo iz compiégné šume. Od kraja su tak mislili francuzi, da nemški zrakoplovlci bombe hičeju i samo potlam, kad su kuglje kak deždž létale su pozvedili, da nemški štuki

od dvajstičetiri kilometrov sdaleka strélaju. Kuglja koja je dolí opala i eksplodérála deset metrov gliboku jamu je skopala. Francuzi su strahovitno noć imali.

— **Kak treba pisati zarobljenikom.** Još jedenput opominamo naše čitatelje, da vu neprijateljski orsag samo odprto kartu moći pisati onim, koji su tam zarobljeni, jerbo zaprtoga lista niti ruska, niti srbska ili pak englezka i francuzka pošta ne zeme prek.

— **Za devet mesecov.** Jedne dovicesin, za kojega su stalno mislili, da je mrtve i za koga su već rekvije bile, za devet mesecov potlam kak je s doma odišel, dal je živ glas od sebe, da je vu ruskim zarobljeni. Vno go se za svoje tugujeju, jerbo već više mesecov su nè dobili nikavog glasa. Naj si ovu peldu za pamtiju, jerbo na stotine takvih bude dimo došlo kad boj mine, za koje sad nezaju, ali su živi, ali pak mrtvi.

— **Potoplena Punisania.** Punisania zvana ladja više milijun korun vrednosti zrnja je vu Englezju pelala. Nemci su to nekak pozvedili i jedna pod vodom plivajuća ladja je počekala Punisaniju i okolo Pakefielda sa torpedom je potopila ju. Trideset i tri matrozov je bilo na ladji, koje su obranili i vu Pakefield odpeljali.

Pésma od mladih regrutov.

Meseca majša
Rano sunce zišlo,
Iz junačkog srca
Sve veselje dišlo.

S Bogom mi ostani
Grica ljublena,
Ti si v mojem tužnom
Srcu zasajena.

Komaj ste junaki
V devetnajstom leti,
Ali već ste tužni
Za soldati vzeti.

Děvojčice mile
Čvrtje su sadile,
Kaj bi si junakom
One podelele.

Do banhofa su se
Tužni dopeljali,
I se s grlicami
Teško rezhajali.

Svaki si je junak
Brisal suzne oči,
Ali od nikoga
Ne dobil pomoći.

Svaki si je videl
Gricu plakati,
I s bélim rubčekom
Suzice brisati.

Svaka đevójčica
Tužno se spričala,
Kad se je sglubom
Teško rezhajala.

Naj se mi plakati
Draga grlica!
Da ti nepovehne
Ta črlena lica.

Jošće sem te tužna
Niti prav ljubila,
Ali sada bum te
Z srčeca spustila.

Počele ftičice
Po drevju spévati,
A mi pak junaki
Z doma odpravljati.

Vno ga bu đevójka
Žalostno plakala,
Kad bude golobu
Zadič ruku dala.

Počele ružice
Na vrtu cvetati,
A mi pak đevójke
Domaj ostavlati.

Ideš golub! Ideš!
Na to bojno polje,
Tam ispušiti zadju
Kaplu krvi svoje.

Drage đevójčice
Najte zapustiti,
Za nas se moliti,
Najte vi zabiti.

Moram vu drago
Domaj ostaviti,
K puškici, sablici
Tužni priložiti.

Niti ne se čulo
Od majke Marije
Da bi nej sličala
Ona mile prošnje.

Oh ti tužen večer!
Sad nam pak dohajaš,
Iz našega srca
Zadija rečka shajaš.

S Bogom mi ostante
Mamica ljubleni,
Vi ste s menóm jako
Čuda pretrpeli.

S ovim zapiramo
Tužno govorenje,
A vu srcu svojem
Žalostno mišljenje.

GABONA ÁRAK/CIENA ŽITKA

MÉTERMÁZSA	1 METERCENT	K
Buza	Pšenica	40—
Rozs	Hrč	30—
Arpa	Ječmen	25—
Zab	Zob	25—
Kukorica uj	Kuruza suha	26—
Fehér bab uj	Grah beli	82—
Sárga bab	Grah žuti	80—
Vegyes bab	Grah zmešen	80—
Kendermag	Konopljeno seme	46—
Lenmag	Len	45—
Tökmag	Koščice	48—
Bükköny	Grahorka	28—

Hepp Ede, pekar Csáktornya

Nádköl-ellen hízó broj, 18. polog Kraljevskoga suda.

Ima takaj trgovinu **VAPNA**,
od najbolše vrstiKoji treba zazidanje, može ga
dobiti u svako doba doma pri
njemu uz najfalesu cenu. Koji
treba čeli vagon dobi vapno
čisto fal. Trži čepanoga suha
bukova drva ilapora na vagu.

668 64—

STOCK-GOCHAC MEDICINAL

SZAVATOLT
::: VALÓDI :::
BORPÁRLATCAMIS ÉS STOCK GÖZ-
pároló telepéből BarcelonaCOGNAC-GÖZFÖZ-
DE, ÁLLANDÓ HI-
VATAL, VEGYI EL-
LENÖRZÉS ALATT

512 5-06

KAPHATÓ MINDEN JOBB ÜZLETBEN!

Egy könyvkötő tanuló
és egy
papírkereskedő tanuló

felvétetik

Strausz Sándor
könyv és papírkere-
kedésében, könyvköté-
szetében Csáktornyan

Most jelent meg!

Háborús nagyhatalmak:

A cár birodalma ára 40 fillér
Törökország és Egyptom „ 40 „
Angolország „ 40 „

A világháború összes had-
állásaitfeltüntető, könnyen áttekinthető tér-
kép jelent meg, melyről a napi harctéri jelentések
is könnyen figyelemmel kísérhetők. E legújabb tér-
kép a májusi, tehát az új offenzíva állásait mutatja.

Ára 50 fillér.

Olaszország térképe

Ára 1 korona.

Szibéria térképe

azon helységek megjelölésével, ahol hadifogoly-
tábor van.

Ára 1 korona.

Orosz harctér kézi térképe

Ára 1 korona 20 fillér.

Európai háború kézi térképe

a legújabb kiadás, 6 színben. Ára 1.50 K, 1 K és
50 fillér.

A világháború okiratai:

Az Osztrák-Magyar Vörös könyv ára 1 kor.
A német fehérikönyv „ 30 fillér
Az angol kékkönyv I. rész „ 40 „
Az angol kékkönyv II. „ „ 60 „
Az orosz narancssárgakönyv „ 40 „

Kaphatók: Fischel Fülöp (Strausz Sándor) könyv-
kereskedésében, Csáktornyan.Egy jó er-
kölcű fiú**tanulónak** felvétetik MAYER TESTVÉREK
börkereskedésében Csáktornyan.